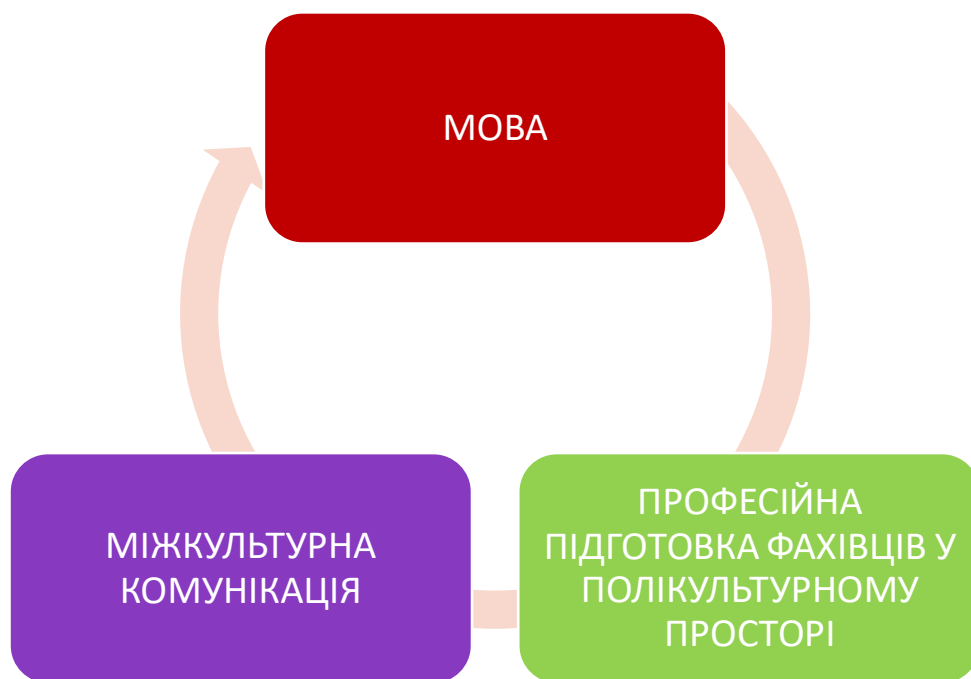

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ І

ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ

ХАРБІН – 2025

ОДЕСА – 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад

«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського» (Україна)

Кафедра перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики

Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»

Інститут педагогічної освіти і

освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (Україна)

Харбінський інженерний університет (КНР)

Намсеульський Університет (Республіка Корея)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ**

Харбін – 2025

Одеса – 2025

УДК: 378:81'25-027.512(062.552)

Авторський знак: А43

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол № 16 від 29 травня 2025 року)*

Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у полікультурному просторі: Міжнародний журнал. – Випуск 8. – Харбін : Харбінський інженерний університет, 2025 – 136 с.

© Харбінський інженерний університет (м. Харбін, КНР), 2025

© Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна), 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	11
СЕКЦІЯ I. НАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ТА ЗАРУБІЖНОГО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА	13
<i>Беляєвська Вікторія</i> . Специфіка перекладу фразеологічних одиниць.....	13
<i>Chen Haixia, Wu Xuan</i> . Ethical Risks of AI Translation: Toward a Global Governance Framework...16	16
<i>Ding Xin</i> . Cultural and Artistic Factors of Proverbs Representation in the Scale of Translation of a Literary Text.....	17
<i>Дерік Ілона</i> . Комп'ютерний переклад: виклики та перспективи.....	20
<i>Fan Yingfang</i> . A Study of Mechanism of AI-Empowered Adaptive Cross-Cultural Narrative Text Generation: Taking International Communication of Excellent Spiritual Heritage of Heilongjiang as an Example.....	22
<i>奧克薩娜·霍羅贊金娜 于奇加</i> . 十九至二十世纪之交中国钢琴演奏的起源.....	23
<i>奧克薩娜·霍羅贊金娜 胡易</i> . 论课外教育机构中学生音乐价值观的形成方法.....	24
<i>Gao Heyue</i> . A Comparative Study on the Translation of Culture-Loaded Words in the Joy Luck Club from the Perspective of Functional Translation Theory.....	30
<i>聂玉环</i> . 电影《长安三万里》唐诗英译的海外传播与译介探究.....	31
<i>Iliadi Alexander I</i> . Interpretation of the «Dark» Textual Elements and Etymology.....	32
<i>Korolyova Natalia Livievna</i> . Conceptual Connections as a Translation Problem (The Concept “Lord” as an Example)	35
<i>Popova Oleksandra</i> . Synergism in Translation of Economic and Legal Documents in the Academic Sphere: Distinctive Parameters (on the Material of English, German, Chinese and Ukrainian)	38
<i>Сонко Юрій</i> . Проблеми використання нейромереж у перекладі художніх текстів з української мови англійською.....	42
<i>孙岩, 刘丹</i> . 生态翻译学视角下许渊冲英译古诗翻译研究 – 以杜甫《登高》为例.....	45
<i>Li Yueteng</i> . Polysystemic Perspective on Li Wenjun’s Translation of the Sound and the Fury.....	46
<i>Любимова Світлана</i> . Переклад у світлі комунікативно-когнітивної парадигми лінгвістики.....	47
<i>Моргун Олександра</i> . Лінгвокультурна компетентність у китайсько-українському перекладі: формування та розвиток у системі вищої освіти.....	50
<i>Wang Huan</i> . Transcoding Strategies in Traditional Chinese Music Interpretation Study.....	55
<i>杨子怡</i> . 中国婚礼中新郎新娘身份建构的话语研究.....	56
<i>姚怡伊</i> . RCEP 与 WTO 协同推动数字经济发展的机制研究——以新加坡为例.....	58
<i>张祎鑫</i> . 翻译转换理论视角下环境科学文本翻译实践分析.....	60
СЕКЦІЯ II. ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ПОЛІКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ	61
<i>Avsheniuk Nataliia</i> . Benefits And Challenges of Using Chatgpt in English Language Learning by Higher Education Students: Ukrainian Context.....	61
<i>Ван Ченьсі</i> . Виховання підлітків засобами народного музичного мистецтва Китаю.....	64
<i>陈丽, 康晓芸</i> . 文学作品的地域文化表现——以《金上京史话》为例.....	67
<i>Glushchenko Volodymyr</i> . Tocharians and Their Languages: Linguohistoriographic Aspect.....	68
<i>Гуданич Наталія</i> . Педагогічний хакатон як засіб розвитку ініціативності суб'єктів освітнього процесу.....	72
<i>Kurasova Nataliya, Andrushchenko Anna</i> . The Role of Journalists in Shaping Public Opinion During Crisis Situations.....	76
<i>Лі Сюелу, Хуан Юйцзе</i> . Мультимодальні стратегії у навчанні східних мов як інструмент формування міжкультурної компетенції.....	79
<i>Li Shangyu</i> . Analysis of Chinese Female Discourse Power Changes in The Woman Warrior.....	81
<i>Liu Jiaxin</i> . Pragmatic Analysis of University Students’ Wechat Nicknames.....	82

СЕКЦІЯ І

НАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ТА ЗАРУБІЖНОГО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

Беляєвська Вікторія
*студентка 3 року навчання
спеціальності 035 Філологія (спеціалізація: 035.041 – германські мови і літератури (переклад
включно), перша – англійська)
факультету іноземних мов,
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»,
Одеса, Україна*

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ

Ключові слова: *переклад, фразеологічні одиниці, контекст, зрощення*

Дослідження перекладу фразеологічних одиниць поєднує лінгвістичні, культурні та комунікативні аспекти, розглядає складність передачі емоційного та смислового забарвлення фразеологізмів у контексті. Методологічно воно включає як якісні, так і кількісні методи для аналізу значень фразеологічних одиниць, їх перекладу та відповідностей у різних мовах. Вивчаються як фразеологічні еквіваленти, так і аналоги та кальки, що дозволяють передавати емоційно-експресивне забарвлення фразеологізмів. У результаті дослідження акцентується на важливості дотримання норм цільової мови, а також на необхідності точного інтерпретування значень, щоб уникнути перекладацьких помилок.

Фразеологізми являють собою сполучення слів, тобто роздільно-оформлені утворення з повністю або частково переосмисленими компонентами, фразеологічними значеннями. Для фразеологічних одиниць характерна не взагалі сталість на фразеологічному рівні, закономірні залежності словесних компонентів і структурносемантична немодельованість [2, с. 74]. Вони утворені за граматичними моделями змінних сполучень і речень. Під переосмисленими слід розуміти різні за ступенем і характером семантичні зрушення в словах. Сталість на фразеологічному рівні означає взаємозв'язок і взаємодію значень

компонентів словосполучення, унаслідок чого утворюється повне переосмислення словосполучень. Це характерно для категорії фразеологічних зрощень або ідіом [2, с. 74].

Фразеологічні зрощення виникли на базі переносних значень їх компонентів, але ці переносні значення стали незрозумілими з точки зору сучасної мови. «Образність фразеологічних зрощень розкривається тільки історично» [3]. Наприклад, слова «*bay*», що означає «*глухий кут*», і «*besk*» – «*помах руки*» є архаїзмами і ніде окрім поданого вище фразеологізму не вживаються. Таким чином, у фразеологічних зрощеннях утрачено зв'язок між прямим і переносним значеннями, переносне для них стало основним.

Фразеологічні зрощення мають ряд характерних ознак. До їх складу можуть входити:

1. Нейротизми – слова, які ніде окрім даного зрощення, не вживаються, незрозумілі внаслідок цього з т.з. сучасної мови;
2. Архаїзми, які є синтаксично неподільними та в них неможлива у більшості випадків перестановка компонентів. Вони характеризуються непроникністю – не допускають до свого складу додаткових слів. Тому багато фразеологічних зрощень синонімічні словам [3].

Оскільки образна основа таких зрощень не сприймається навіть носіями мови, їх переклад здійснюється переважно прийомом цілісного перетворення [2, с. 74]. Але на відміну від фразеологічних зрощень, де образний зміст розкривається тільки діяхронічно, у фразеологічних єдностях образність, переносність усвідомлюється з точки зору сучасної мови.

Фахівець з теорії та практики перекладу В. Комісаров виокремив три зразки відповідностей ФО в мові перекладу:

1. Фразеологічні еквіваленти, подібні з вихідними ФО за всіма критеріями.
2. Фразеологічні аналоги, що збігаються за семантикою і стилістичною спрямованістю, але з іншою образністю.

3. Калькування. Відповідності цього зразка можуть застосовуватися тільки, якщо початковий образ ФО досить «прозорий», і його відтворення в мові

перекладу уможлиблює зрозуміння реципієнтом переносного значення [1, с. 21].

С. Флорін і С. Влахов наголошують, що «фразеологізм треба перекладати фразеологізмом», але одночасно зазначають: «ми не абсолютизуємо це правило; просто вважаємо, що до такого перекладу, як до ідеалу, потрібно прагнути передовсім і шукати інші шляхи, лише переконавшись у недоцільності фразеологічного перекладу в конкретному тексті» [1, с. 21]. За наявності фразеологічних відповідників ідеться про фразеологічний переклад. В іншому випадку переклад здійснюється іншими, нефразеологічними способами. С. Флорін і С. Влахов, покликаючись на дослідження О. Куніна і В. Комісарова, виокремлюють повні, часткові і відносні еквіваленти для фразеологічного перекладу [1, с. 21].

Більшість дослідників виділяють головний тип відповідностей, який зазвичай називають фразеологічними еквівалентами. При використанні таких відповідностей зберігається весь комплекс значень одиниці, що перекладається. У цьому випадку в мові перекладу є подібний фразеологізм, що співпадає по всіх параметрах з фразеологічною одиницею оригіналу, наприклад: *to play with fire* – «гратися з вогнем»; *to read between lines* – «читати між рядків» [4, с. 24–25]. О. Кунін виокремлює такі типи перекладу фразеологізмів:

1. Повний еквівалент – ідентичний за значенням, лексичним складом і граматичною структурою.
2. Частковий еквівалент – з незначними лексичними чи граматичними відмінностями, але однаковим значенням.
3. Калькування – дослівний переклад, який зберігає метафору або гру слів.
4. Обертональний переклад – виправданий лише в конкретному контексті.
5. Вибірковий еквівалент – вибір найбільш відповідного варіанту для контексту.
5. Описовий переклад – вільний переклад, що використовується для термінологічних виразів [1, с. 21-22].

Отже, переклад фразеологізмів є складним завданням через необхідність враховувати співвідношення значень у вихідній та цільовій мовах і контексти їхнього використання. Неправильний переклад може призвести до втрати або

зміни стилістичних та конотативних функцій. Перекладачі повинні точно інтерпретувати значення фразеологізмів, щоб уникнути "хибних друзів". Фразеологізми відображають культуру та менталітет нації, тому їхній адекватний переклад є важливим аспектом перекладознавства. Перекладачі мають дотримуватися норм мови перекладу для забезпечення правильного перекладу.

Література:

1. Болотнікова А. Особливості перекладу фразеологічних одиниць із зоонімами. *Молодий вчений*. 2020. Т. 1, № 7. С. 21–22. URL: [https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/8527/1/MB%20№7.1%20\(83.1\)%20Болотнікова.pdf](https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/8527/1/MB%20№7.1%20(83.1)%20Болотнікова.pdf) (дата звернення: 11.05.2024).
2. Венжинович Н. Особливості перекладу фразеологізмів з української мови англійською. Навчально-методичний посібник для студентів філологічного факультету ОП «Українська мова та література. Англійська мова та література»: Метод. посіб. Ужгород, 2021. С. 74–75.
URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/49230/1/Венжинович_МЕТОДИЧКА%20У_КР.АНГЛ_2021_2pr.pdf (дата звернення: 11.05.2024).
3. Ганенко К. Особливості функціонування та перекладу англійських фразеологічних одиниць з топонімічними компонентами – CORE Reader. *CORE – Aggregating the world's open access research papers*. URL: <https://core.ac.uk/reader/168412400> (дата звернення: 11.05.2024).
4. Мільовська О. Фразеологізми в іншомовній пресі та їх відтворення в українському перекладі (на матеріалі британських електронних змі: guardian, daily mail, daily star, daily express, the times, the independent): Кваліфікаційна робота. Острог, 2021. 97 с.
URL: <https://theses.ua.edu.ua/DATA/2481/Хмільовська%20Оксана.docx.pdf> (дата звернення: 11.05.2024).

Chen Haixia¹, Wu Xuan²

¹MA, Associate Professor, School of Foreign Studies, HEU, Harbin, China

²MA, Lecturer, School of Foreign Studies, HEU, Harbin, China

ETHICAL RISKS OF AI TRANSLATION: TOWARD A GLOBAL GOVERNANCE FRAMEWORK

Keywords: *ethical risks, AI translation, global governance framework*

The rapid advancement of AI translation technologies has significantly revolutionized cross-cultural communication but also unveiled profound ethical risks. These risks encompass data colonialism, algorithmic bias, and security vulnerabilities, threatening global cultural integrity and security. Issues such as privacy breaches, cultural misrepresentation, and accountability gaps necessitate urgent attention. The paper argues for the establishment of a global governance framework to mitigate these challenges, emphasizing principles of differential justice, gradient transparency,

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ**

Підписано до друку з оригінал-макета 29.05.2025.

Формат 60×84 1

/16. Папір офсетний. Гарнітура Times.

Обл.-вид. арк. 6,04. Ум. друк. арк. 147.

Тираж 300 прим.

Різографія.

Видавництво «Харбінський інженерний університет»
м. Харбін, вул. Наньтон, 145-1, район Наньган, 150001, КНР